

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
 Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.03.06.03-11/ 4391

26 /08/2008

Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 25.07.2008 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7964 sayılı yazı.

Mersin Milletvekili Sayın Mehmet ŞANDIR'ın, "Ek ders ücretleriyle ilgili düzenlemeler ilişkin" İlgi yazı eki 7/4519 esas numaralı yazılı soru önergesi incelenmiştir.

1. Bilindiği gibi, 15.03.1964 tarihli ve 439 sayılı Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Yüksek ve Orta Dereceli Okullar ile İlkokul Öğretmenlerinin Haftalık Ders Saatleri ile Ek Ders Ücretleri Hakkında Kanun'un ek 1'inci maddesinde; "Belirtilen kurumlarda öğretmen ve yönetici olarak görev alanlarla diğer eğitim kurumlarında ve Millî Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında görev alanlardan kimlerin zorunlu ek ders görevi alacağı ve haftalık çalışmalarının ne kadarının zorunlu ek ders görevinden sayılacağı; birden fazla sınıf okutan öğretmenlere verilecek haftalık zorunlu ders görevinin sayısı, öğretmen ve yöneticilere haftada verilecek zorunlu ek ders sayısı ve diğer hususlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 89'uncu maddesi hükümleri uyarınca düzenlenir", 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun değişik 89'uncu maddesinde ise; "Her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile Üniversite ve Akademi (Askeri Akademiler dâhil) okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmen veya öğretim üyesi bulunmaması hâlinde öğretmenlere, öğretim üyelerine veya diğer memurlara veyahut açıktan atanacaklara ücret ile ek ders görevi verilebilir. Ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı, ders görevi alacakların nitelikleri ve diğer hususlar ilgili Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu'nun kararı ile tespit olunur" denilmektedir.

Diğer taraftan, söz konusu 439 sayılı Kanun'un ek 1'inci maddesinin sonuna 31.03.2006 tarihli ve 26125 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 21.03.2006 tarihli ve 5473 sayılı Değişik Adlar Altında İlave Ödemesi Bulunmayan Memurlar ve Sözleşmeli Personeler Ek Ödeme Yapılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi ile eklenen fıkrada; "Yarıyıl ve yaz tatillerinde yapılan ders görevleri, ders görevinin yapılmış sayılacağı hâller ile yüz yüze yapılan ders görevleri dışındaki ek ders görevleri hariç, örgün ve yaygın eğitim kurumlarında aylık karşılığı ders görevlerini doldurmayanlara ek ders ücreti ödenmez." hükmüne yer verilmiştir.

Bakanlığımıza bağlı eğitim kurumlarında görevli öğretmenler, görev yaptıkları okulların özelliği ve alanları itibarıyla "okul öncesi ve sınıf öğretmenleri", "genel bilgi ve meslek dersleri öğretmenleri" ve "atölye ve laboratuvar öğretmenleri" olmak üzere üç grupta toplanmıştır.

Bunlardan haftada azami olarak; "okul öncesi ve sınıf öğretmenleri" 18 saat aylık karşılığı ve 12 saat ek ders ücreti karşılığı, "genel bilgi ve meslek dersleri öğretmenleri" 15 saat aylık karşılığı ve 15 saat ek ders ücreti karşılığı, "atölye ve laboratuvar öğretmenleri" ise

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.03.06.03-11/

/ /2008

Konu : Soru Önergesi

20 saat aylık karşılığı ve 24 saat ek ders ücreti karşılığı görev yapmak durumundadırlar.

Bu çerçevede, 439 sayılı Kanun'un yukarıda belirtilen hükmü karşısında, aylık karşılığı ders görevini doldurmayan öğretmenlere ek ders ücreti karşılığında ders görevi verilmesi ve dolayısıyla ek ders ücreti ödenmesi mümkün olamamaktadır.

Bu durum, çeşitli nedenlere bağlı olarak haftada birkaç gün fiilen ders görevlerini yerine getiremeyen öğretmenlerin, o hafta için ek ders ücretinden yararlanamamaları ya da az miktarda yararlanabilmeleri sonucunu doğurmaktadır.

Bu nedenle, 01.12.2006 tarihli ve 2006/11350 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Karar'ın 16'ncı maddesinde, 21.07.2007 tarihli ve 26589 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 13.07.2007 tarihli ve 2007/12399 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan söz konusu değişiklik; yönetici ve öğretmenlerden bir ayda dört günü geçmemek üzere ayakta görülen tedavi nedeniyle ders görevlerini yerine getiremeyenlerin, bu günlerde üzerlerinde bulunan ders görevlerini yapmış sayılmaları öngörülerek, öğretmenlerin ayakta gördükleri tedavi sürelerinde ders görevlerini yapmış sayılarak karşılığında ek ders ücretinden yararlandırılmaları amaçlanmıştır.

Ancak, bu değişikliğin yürürlüğe konulduğu tarihten sonraki süreçte; eğitim-öğretimin doğrudan uygulayıcısı olan il ve ilçe millî eğitim müdürlükleri, okul müdürlükleri, öğrenci velileri ve bazı öğretmenlerden gelen şikayetlerin değerlendirilmesi sonucunda, söz konusu değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ayakta tedavi gören öğretmenlerin sayısında oldukça büyük artış olduğu, öğretmenlerin özellikle ders görevlerinin bulunduğu saatlerde sağlık kurumlarına gittikleri, dolayısıyla iyi niyet yaklaşımıyla yapılmış bulunan değişikliğin büyük ölçüde istismar edildiği ve bu durumun da derslerin boş geçmesine neden olarak eğitim-öğretim hizmetlerini olumsuz yönde etkilediği görülmüştür.

Bakanlığımızın öncelikli görevinin eğitim-öğretim hizmetlerinin ilgili mevzuatında belirtildiği üzere aksatılmaksızın ve olması gerektiği şekilde yürütülmesini sağlamak olduğu kuşkusuzdur. Bu görevin yapılmasını olumsuz yönde etkileyen her unsura karşı gerekli tedbirlerin alınması gereği de kaçınılmazdır.

Bu nedenle, eğitim-öğretim hizmetlerini olumsuz yönde etkileyen ve farklı yöntemlerle önüne geçilebilmesi mümkün olmayan söz konusu istismarın ortadan kaldırılmasının tek ve kaçınılmaz yolunun, söz konusu düzenlemenin yürürlükten kaldırılması olacağı görülmüş ve düzenleme yürürlükten kaldırılmak durumunda kalmıştır.

2. Yukarıda ayrıntılı olarak belirtildiği üzere, büyük ölçüde istismar edildiği belirlenen söz konusu uygulamanın yeniden yürürlüğe konulması düşünülmemektedir.

Kaldı ki, sağlık kurumlarının 24 saat esasıyla görev yaptığı göz önünde bulundurulduğunda, ders görevlerinin olmadığı saatlerde sağlık kurumlarına giden öğretmenlerin, yürürlükten kaldırılan söz konusu uygulamadan olumsuz yönde etkilenmeleri

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.03.06.03-11/

/ /2008

Konu : Soru Önergesi

de söz konusu olmayacaktır.

3. Yukarıda belirtilen 439 sayılı Kanun hükmü karşısında, yüz yüze eğitim kapsamında aylık karşılığı ders görevini doldurmayan öğretmenlere, yine yüz yüze eğitim kapsamında ek ders ücreti ödenemeyeceğinden, sınıf öğretmenliği alan öğretmenleri de dâhil olmak üzere, öğretmenlerin hafta içinde okuttukları derslerin aylık karşılığı ders görevlerini doldurdukları saate kadar olan kısmının aylık karşılığı olarak değerlendirilmesi, bunun üzerine okuttukları derslerin ise ek ders ücreti karşılığında değerlendirilmesi mümkün olabilmektedir.

Bu nedenle, 16.12.2006 tarihli ve 26378 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 01.12.2006 tarihli ve 2006/11350 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Karar’ın 23’üncü maddesi; “(1) Bu Kararın 10, 14 ve 21’nci maddelerindeki ek ders saati sayıları haftanın çalışma günlerine eşit olarak dağıtılır. Eşit dağıtılamaması hâlinde kalan ek ders saati sayısı eşit olarak pazartesi ve cuma günlerine eklenir. “ şeklinde düzenlenmiştir.

Buna göre, yalnızca söz konusu Karar’ın 10, 14 ve 21’inci maddelerinde belirtilen görevlilerin ek ders saati sayıları -yüz yüze eğitim kapsamında olmadığından- haftanın çalışma günlerine eşit olarak dağıtılabilmekte; bunun dışında kalanların ek ders saati sayıları ise öncelikle aylık karşılığı kısmı değerlendirilmek üzere o hafta yüz yüze eğitim kapsamında okuttukları derslerin tamamı üzerinden belirlenmektedir.

Diğer taraftan, söz konusu Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Karar’ın 16’ncı maddesinde; “Bir öğretim yılında 90 günü geçmemek üzere, bu Karar kapsamında bulunan personelden;

a) Bakanlıkça veya verilen yetki uyarınca valiliklerce yurt içinde düzenlenen her türlü eğitsel gezi, konferans, kurs ve seminerlerde görevlendirilenler; fiilen yerine getirdikleri bu görevleri süresince, görevlendirildikleri tarihte kendilerine verilmiş ek ders görevleri varsa bu görevlerini yapmış sayılırlar ve buna ilişkin ek ders ücretleri kadrolarının bulunduğu kurumca ödenir.

b) İl düzeyinde millî ve mahalli bayramların kutlamaları için kurulan hazırlık komitelerinde görevlendirilen yönetici ve öğretmenler, millî ve mahalli bayramların hazırlık çalışmalarına katılan yönetici ve öğretmenler, söz konusu bayramların hazırlık çalışmalarına ve törenlerine sınıf veya okul bütünlüğünde katılan öğrencilerin öğrenim gördüğü eğitim kurumlarının yönetici ve öğretmenleri ile millî bayramlar nedeniyle tatil edilen günlerde ders görevlerini yerine getiremeyen yönetici ve öğretmenler, bu sürelerde üzerlerinde bulunan aylık karşılığı ders, varsa ek ders, ders niteliğinde yönetim ve hazırlık ve planlama görevlerini yapmış sayılırlar.” hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Karar’ın 25’inci maddesinde ise; “Bu Karar kapsamında ek ders ücreti ödenebilmesi için, ek ders görevinin fiilen yapılmış olması, ek ders görevinden sayılan veya ek ders görevinin yapılmış sayılacağı hâller bakımından ise bu Karar’da belirlenen koşulların

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.03.06.03-11/

/ /2008

Konu : Soru Önergesi

oluşması şarttır. Ek ders ödemelerinden harcama yetkilisi, ödeme emri belgesini düzenleyen gerçekleştirme görevlisi ve bu Karar'da belirtilen esas ve usuller çerçevesinde ek ders görevinin gerçekleştirilmesine ilişkin belgeyi düzenleyen ve onaylayan diğer gerçekleştirme görevlileri müteselsilen sorumludur" hükmü yer almaktadır.

Görülebileceği gibi, Bakanlığımız kadrolarında görev yapan yönetici ve öğretmenlere anılan Karar kapsamında ek ders ücreti ödenebilmesi, ders görevinin fiilen yapılmış olması veya yapılmış sayılmasına bağlı bulunmaktadır.

Bu nedenle, nasıl ki izinli ve raporlu olunan günlerde ders görevi fiilen yapılmadığı için ek ders ücreti ödenmesi söz konusu değilse, kar tatili ve dini bayram günlerinin de tatil olması nedeniyle ders görevinin yapılması söz konusu olmadığından bu günler için de ders ücreti ödenmesi mümkün olamamaktadır. Zira, bu günlerde resmî bayram günlerinde olduğu gibi herhangi bir resmî tören uygulaması olmadığından öğretmenlerin okula gelmeleri gibi bir durum da söz konusu olmayıp, öğretmenler bu günleri okul dışında değerlendirmektedirler.

4. Yukarıda da değinildiği gibi, 439 sayılı Kanun'un ek 1'inci maddesinin sonuna 31.03.2006 tarihli ve 26125 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 21.03.2006 tarihli ve 5473 sayılı Değişik Adlar Altında İlave Ödemesi Bulunmayan Memurlar ve Sözleşmeli Personele Ek Ödeme Yapılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi ile eklenen fıkrada; "Yarıyıl ve yaz tatillerinde yapılan ders görevleri, ders görevinin yapılmış sayılacağı hâller ile yüz yüze yapılan ders görevleri dışındaki ek ders görevleri hariç, örgün ve yaygın eğitim kurumlarında aylık karşılığı ders görevlerini doldurmayanlara ek ders ücreti ödenmez." hükmüne yer verilmiştir.

Bu hüküm karşısında, yarıyıl ve yaz tatillerinde yapılanlar hariç olmak üzere yüz yüze eğitim kapsamında aylık karşılığı ders görevini doldurmayanlara gerek alanlarında, gerekse alanları dışında ek ders görevi verilmesi ve karşılığında ek ders ücreti ödenmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bu nedenle, 05.03.1964 tarihli ve 439 sayılı Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Yüksek ve Orta Dereceli Okullar Öğretmenleri ile İlkokul Öğretmenlerinin Haftalık Ders Saatleri ile Ek Ders Ücretleri Hakkında Kanun ile 14.07.1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 89'uncu maddesi dayanak alınarak hazırlanan ve 16.12.2006 tarihli ve 26378 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 01.12.2006 tarihli ve 2006/11350 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Karar'ın 23'üncü maddesi; "Bu Kararın 10, 14 ve 21'nci maddelerindeki ek ders saati sayıları haftanın çalışma günlerine eşit olarak dağıtılır. Eşit dağıtılamaması hâlinde kalan ek ders saati sayısı eşit olarak pazartesi ve cuma günlerine eklenir." şeklinde düzenlenerek, öğretmenler tarafından söz konusu Karar'ın 5'inci ve 6'ncı maddelerine göre yüz yüze eğitim kapsamında yerine getirilmesi gereken aylık ve ek ders ücreti karşılığı ders görevlerinin haftanın günlerine dağıtılamayacağı zımnen belirtilmiştir.

ÜCRETSİZ
444 0 632
DANIŞMA HATTI

Atatürk Bulvarı Nu: 98 Kızılay 06648 ANKARA
Telefon: 413 14 66 – 425 00 86 Faks : 418 64 01
e – posta : sgb @ meb.gov.tr Elektronik ağ : www.meb.gov.tr

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.03.06.03-11/

/ /2008

Konu : Soru Önergesi

Yukarıda da belirtildiği üzere, Bakanlığımıza bağlı eğitim kurumlarında görevli öğretmenler, görev yaptıkları okulların özelliği ve alanları itibarıyla “okul öncesi ve sınıf öğretmenleri”, “genel bilgi ve meslek dersleri öğretmenleri” ve “atölye ve laboratuvar öğretmenleri” olmak üzere üç grupta toplanmıştır.

Bunlardan haftada azami olarak; “okul öncesi ve sınıf öğretmenleri” 18 saat aylık karşılığı ve 12 saat ek ders ücreti karşılığı, “genel bilgi ve meslek dersleri öğretmenleri” 15 saat aylık karşılığı ve 15 saat ek ders ücreti karşılığı; “atölye ve laboratuvar öğretmenleri” ise 20 saat aylık karşılığı ve 24 saat ek ders ücreti karşılığı görev yapmak durumundadırlar.

Öte yandan, derslerin öğretmenlere dağılımı ile yıllık ders planlarının hazırlanması işlemleri, ilgili mevzuatı uyarınca ders yılı başlamadan önce ve derslerin ilgili alan öğretmenlerine eşit olarak dağıtılması şeklinde yapılmak durumunda olduğundan, öğretmenlerin hangi gün kaç saat ders okutacakları ders yılı başında belirlenmiş olmaktadır. Bu belirleme yapılırken hangi saatlere rastlayan derslerin aylık karşılığı, hangi saatlere rastlayan derslerin ek ders ücreti karşılığı yerine getirileceğine yönelik bir ayrıntıya yer verilmemiştir ki, 439 sayılı Kanun’un yukarıda değinilen hükmü karşısında bu şekilde bir belirleme yapılması da zaten mümkün değildir.

Diğer taraftan söz konusu Karar’ın 25’inci maddesinde; “Bu Karar kapsamında ek ders ücreti ödenebilmesi için, ek ders görevinin fiilen yapılmış olması, ek ders görevinden sayılan veya ek ders görevinin yapılmış sayılacağı haller bakımından ise bu Karar’da belirlenen koşulların oluşması şarttır. Ek ders ödemelerinden harcama yetkilisi, ödeme emri belgesini düzenleyen gerçekleştirme görevlisi ve bu Karar’da belirtilen esas ve usuller çerçevesinde ek ders görevinin gerçekleştiğine ilişkin belgeyi düzenleyen ve onaylayan diğer gerçekleştirme görevlileri müteselsilen sorumludur.

Yapılan inceleme sonucunda fiilen yapılmadan ve gerekli koşullar oluşmadan ödendiği anlaşılan ek ders ücretleri ilgililerden yasal faizi ile birlikte geri alınır.” hükmü yer almaktadır.

Görüleceği gibi, söz konusu Karar kapsamında öğretmenlere ek ders ücreti ödenebilmesi için, ek ders görevinin fiilen yapılmış olması, ek ders görevinden sayılan veya ek ders görevinin yapılmış sayılacağı haller bakımından ise bu Karar’da belirlenen koşulların oluşması gerekmektedir.

Bu hükümlere bağlı olarak Bakanlığımızın 27.02.2007 tarihli ve 2007/19 sayılı Genelgesi’nin 16’ncı sırasında; “Buna göre, yalnızca Kararın 10, 14 ve 21’inci maddelerinde belirtilen görevlilerin ek ders saati sayıları haftanın çalışma günlerine eşit olarak dağıtılacak, bunun dışında kalanların ek ders saati sayıları, öncelikle aylık karşılığı kısmı değerlendirilmek üzere o hafta okuttukları derslerin tamamı üzerinden belirlenecektir.

Şöyle ki; sınıf öğretmenliği alan öğretmenleri de dâhil olmak üzere, öğretmenlerin hafta içinde okuttukları dersler aylık karşılığı ders görevlerini doldurdıkları saate kadar aylık karşılığı olarak değerlendirilecek, bunun üzerine okuttukları dersler ise ek ders ücreti

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.08.0.SGB.0.03.06.03-11/

/ /2008

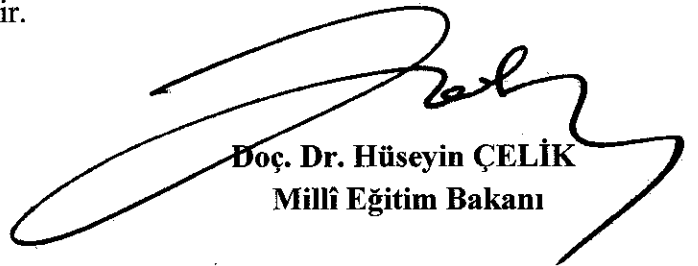
Konu : Soru Önergesi

karşılığında değerlendirilecektir. Yüz yüze eğitim kapsamında aylık karşılığı ders görevini doldurmayan öğretmenlere, yine yüz yüze eğitim kapsamında ek ders ücreti ödenmeyecektir. Bu nedenle, bu durumdaki öğretmenlerin ek ders saatleri önceden belirlenmeyecek, o hafta içinde okuttukları ders saati sayıları esas alınarak hafta sonunda belirlenecektir. Herhangi bir nedenle ders görevini yerine getiremeyen öğretmenin yerine derse girenler de bu görevi öncelikle aylık karşılığı olarak yerine getirecektir.” açıklamasına yer verilmiştir.

Bu nedenle, öğretmenlerin haftalık ek ders ücretlerinin belirlenmesinde, o haftada okuttukları derslerin aylık karşılığı ders görevlerini doldurdıkları saate kadar olan kısmının aylık karşılığı olarak, bunun üzerine okuttukları derslerin ise ek ders ücreti karşılığı olarak değerlendirilmesi; gerek 439 sayılı Kanun’un, gerekse bu Kanun hükümleri doğrultusunda yürürlüğe konulan Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Karar’ın gereğidir. Dolayısıyla, bu uygulama üst düzenlemelerden bağımsız olarak genelge ile yürürlüğe konulmuş bir düzenleme değildir. Kaldı ki, bir üst hukuki düzenlemede bulunmayan bir sınırlamanın, bir alt düzenleme ile getirilemeyeceği de normlar hiyerarşisinin en bilindik kurallarından biridir.

5. Devletin ekonomik imkânları, kalkınma planı ve hükûmet programları çerçevesinde eğitim çalışanlarının emek-ücret ilişkisi bütünlüğündeki aylık, ek ders ücreti ve diğer özlük haklarında; personelin kıdem ve öğrenim niteliği yanında, görevin önemi, görevi çevreleyen şartlardaki zorluk, personelin sorumluluk durumu ile başarı derecesi ölçüt alınarak dengeli bir iyileştirme sağlanmasına yönelik çalışmalar, Devlet Personel Rejimi bütünlüğünde ilgili kamu kurum ve kuruluşları nezdinde sürdürülmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Doç. Dr. Hüseyin ÇELİK
Millî Eğitim Bakanı

DAĞITIM :

Gereği :

TBMM Başkanlığına

Bilgi :

Başbakanlığa.